

Porta ramo-
rum in iecoris
substantia se-
ries.

Porta caudi-
cis extra ie-
cur distribu-
tio.
Ad bilis uesi-
culam.
Ad uentricu-
li humilis ori-
ficium.
Porta caudi-
cis in duos
principios
truncos se-
dit.

Ad dextram
uentriculi fun-
di sede, et ipsi
proximam o-
menti partem.

Ad duoden-
ti intestinum.

Li. 4. de Vsu
par.
Sinistri trun-
ci series.

N IECORIS substantia ab omnibus^a demissioribus & quæ orbicula-
tim consistunt extremis ipsius partibus^b exiguae admodum numerosae
uenarum propagines incipiunt, quæ uersus iecoris medietatem porrectæ, sen-
sim in maiores soboles, & inde in grandiores adhuc tantisper coeunt, do-
nec omnes (quæ profecto sunt quam frequentissimæ) in^c quinque, interdum
etiam in pauciores ramos colligantur, qui in caua iecoris regione uersus
eius medietatem, ad interiora tamen & posteriora, iuxta dorsum magis uniti,
unam grandem & impenam amplam constituunt uenâ, quæ nobis portæ uena nuncupabitur.
Hæc ad eum modum ex iecoris cauo enata, aut (si non minus uerè quam clare loqui uoles) omnes
nuper dictos ramos, soboles & propagines in iecoris substantiâ^d dispargens, oblique deorsum
uersus sinistram procedit in multos uenarum furculos, ad bilis uesiculâ, uentriculû, intestina, lie-
nem, omentum, mesenterium, hæc serie digesta. Primum^e duos ualde exiguos ramulos ex supe-
riori, seu anteriori sui corporis parte (non autè latere) bilis uesiculæ ceruici distribuit, quæ eam
ceruicem amplexantes, ac in furculos capillorum modo prætenues diducti, in uniuersum uesiculæ
corpus eo pacto excurrunt, quo in^f alba adhærente uel oculi tunica, uenulas porrigi cernimus.
Post hos aliquanto inferius ab elatiori quoque & anteriori uenæ corporis sede, uersus dextrum
tamen latus magis^g alius ponitur ramus, nuper^h commemoratis insignior, qui humilior uen-
triculi orificium & uentriculi portionem huic iuxta dorsum proximam aliquot ramulis adit,
nulla prorsus sobole anteriorem uentriculi sedem perreptas. At portæ uenæ caudex deorsum
magis protensus, postquam hos diffudit ramos, in duos maximos bipartitur truncos, quo-
rum elatior (quem & sinistram doctrinæ studio opportunè nominabimus) propemodum u-
niuersus in uentriculum, & omentum, & quandam coli intestiniⁱ regionem, quæ secundum
humiliorem uentriculi sedem fertur, deinde & in lienem absimitur. Alter, qui & humilior &
grandior est, ac dexter merito appellabitur, totus penè in mesenterium & intestina exhauritur.
Ab huius nanque dextro latere iuxta ipsam caudicis portæ in duos truncos distributionem,
utrunque^j insignis uena uentriculo exporrigitur, quæ omenti membrana superiori suffulta, &
sub dextra uentriculi fundi sede tranuersim producta, exiguas frequentesque uenulas certo or-
dine, ac quodammodo geniculatim uentriculo diuariat, qui & anteriorem & posteriorem fun-
di uentriculi regionem multa sobole aliquotusq; intertexunt. Hæc uena ubi^k ad medietatem fundi
uentriculi sedem processit, in quosdam exiguos ramulos finitur^l illi uenæ cōtiguos, quam non
multo post reliquam fundi uentriculi regionem occupare audies. Porro quemadmodum hæc
uena plurimas uenulas ex elatiori ipsius sede seriatim uentriculo offert, ita quoque innumeras
uenularum soboles per totam dextram superioris membranæ omenti regionem diffundit, illis
ferè numero correspondentes, quas in uentriculi fundum spargi paulo antè dicebam. Verum
præfens uena^m interdum, neque id sanè infrequenter, à portæ uena supra quam illa in duos gran-
des truncos bipartitur, originem obtinet, imò quandoque àⁿ sinistro portæ trunco non semel
hanc ipsam pronasci obseruauimus. Quemadmodum uero hæc subinde in ortu uariatur, ita
etiam^o uena quæ ipsam subsequitur, non idem semper principium exigit, nunc enim à dextro
dextri trunci latere, nunc uerò à latere dextro uenæ portæ caudicis priusquàm is in duos eiusmo-
di truncos dirimitur, uena quædam originem ducit, quæ^p primum intestinum quod duode-
num uulgo uocamus, numerosa serie implicat. Hæc enim intestinum ad mediū ferè ipsius lon-
gitudinis primum contingens, deorsum ad reliquam intestini longitudinem paulo ultra ieiuni
principium exporrigitur, & superiori membrana omenti & glandoso corpore huic intestino
adnato suffulta, geniculatim intestinum sedem, quam perreptat, ramulos dispergit, non negli-
gens interim glandosum quo sustinetur corpus, nam & illi, & omenti regioni quæ proreptit,
furculos quosdam impartitur. Cuius uerò naturæ illud corpus sit, in Capite præcedente execu-
tus sum: quanquam idem rursus in quinto libro Galeni nomine, qui falso id^q inferius uentri-
culi os comprimere ac ocludere opinatur, agendum erit. Hic enim sermo reliquæ, quam portæ
uena molitur, distributioni dedicandus est. Sinister itaque portæ truncus tranuersim ad in-
feriorem omenti membranâ, quæ hæc posteriori uentriculi subijcitur regioni, proreptat, hæc
omenti sede dein & glandoso corpori huic membranæ innato sustinetur, apteque suffultus
in plurimas notatu dignas soboles digeritur. Non procul enim ab ea sede, quæ à portæ caudice
truncus iste dissinditur, inferiorisq; omenti membrana implicatur, ab elatiori ipsius regione
uenam germinat, quæ non admodum frequenti ramorum serie in gibbum uentriculi, quæ
dextram dorsum sedem id spectat, diffunditur. Ab humiliori autem trunci sede, alia diducitur ue-
na, nuper dictæ quodammodo in ortu respondens, quæ deorsum in dextram inferioris omenti
membranæ regionem furculos aliquot deriuat, & quibusdam ramulis in colum intestinum,
quæ

qua hac omenti membrana id continetur, præfens uena pertinet. Porro ulterius in sinistri trun-
ci uersus lienem progressu, præter^r exiguas soboles quas priuatim glanduloso ipsum suffulci-
enti corpori elargitur, ab elatiori sua sede^s uenam promit omnium uentriculum adeuntium fa-
cile capacissimam. Hæc inferiori quoque omenti membrana continetur, & oblique sursum uer-
sus sinistram sub uentriculo quæ dorso id innititur prorepens, mox in ascensu huic uentriculi
sedi^t duos communicat ramos, utrinque singulos, in hanc uentriculi sedem multis etiam surcu-
lis dispersos. Reliqui uenæ sursum ad^u elatius uentriculi orificium, per uentriculi postero-
ra exporrectum, ad dextrum orificij latus ad anteriora ipsius orificij^v emergit, & totam antero-
rem sedem ambiens, secundum sinistram eius latus denuò in posteriora retorquetur, ac ut se-
mel dicta coronæ prorsus modo uentriculi superius orificium concinnè^w perreptat, in progres-
sura deorsum in uentriculi corpus ramos geniculatim offerens, qui magnam uentriculi se-
dem occupant. A superiori autem sede, uena hæc ramulos etiam diffundit, sed exiguos prorsus,
& in stomachi terminum, quæ is uentriculo continuatur, excurrentes. Porro inter cæteras
propagines, ab hac uena coronæ ritu uentriculi elatius orificium succingente exortas^x utrun-
que insignis uena ab ipsa pronasitur, quæ à posteriori uentriculi regione secundum dextrum
orificij latus antrorsum contendit. Atque hæc propago à dextro eius uenæ latere nata, secun-
dum superiorem uentriculi sedem, inferius uentriculi adit orificium, id frequentibus utrunque
uenis amplexans, & in progressu geniculatim ramos in priorem posterioremque uentriculi se-
dem spargens. Iam commemoratæ uenæ tot propaginibus in uentriculum pertinenti, alia res-
pondet, ab humiliori sede sinistri uenæ portæ trunci prodiens, ac inferiori omenti membranæ
implicita, quæ non ita longè ab initio in duos ramos plurimum ab inuicè discedentes biparti-
tur, ex quibus denuò quamplures furculi deorsum prorepunt, & in coli intestini partem (quæ
inferioris membranæ omenti beneficio tanquam à mesenterio ad dorsum committitur) excur-
rentes, & nonnullis propaginibus inserti in partē inferioris membranæ omenti, quæ intestinis
incumbit, ac ueluti à colo intestino pronasitur. Atque hæc quidem de hominibus me hæc te-
nus dixisse arbitrator. nam à sinistro portæ trunco ne minima quidem soboles canibus ad co-
lum intestinum digeritur, uti etiam in ipsis colum intestinum nulla ex parte omento alligatur,
adeo ut neque mirandum sit, si hac orationis serie interdum à Galeni placitis recedam, qui simi-
arum uenas, uti ipse etiam ad Antisthenem scribit, ex professo docens, hominum uenas non
persequitur. Cæterum postquam sinistram portæ truncus commemoratas eduxit propagines,
ad lienem tranuersim accedens, in^y duos ramos secatur, qui rursus in alios partiuntur, atque
hi denuò in alios tantisper dirimuntur, quousque numerosa ramorum serie in^z cauam simam ue-
litis sedem recta linea secundum totam lienis longitudinem inferiori membrana omenti per-
petuò suffulti implantentur, atque^{aa} in finita sobole uenulas oppidò quàm graciles inuicemque im-
plexas, per uniuersum lienis corpus digerant. Ab infimo ramo, lienis inferiora petente, prius-
quam sinistram portæ truncus in frequentissimas soboles illas dispargatur, interdum^{ab} tenuis ue-
na prodit, quæ in sinistram inferioris membranæ omenti sedem uno atque altero furculo di-
spensatur: idque tunc potissimum, quando primus^{ac} maioris in humiliorem omenti membra-
nam pertinentis uenæ diductus angustior est, quàm ut commodè uniuersæ membranæ inibi
ramos communicet. Præterea à ramo quopiam ex illis qui ad superiorem lienis regionem re-
punt, quum is iuxta lienem consistit, uena exoritur, quæ dextrorsum lata, atque omenti mem-
brana superiori intertexta, in eam uentriculi sedem pertingit, quæ elatiori lienis sedi propin-
quior uisitur. Hæc quandoque, sed rarius, in uentriculi tunicas adeo excurrit, ut non admodum
procul à sinistra sede superioris orificij uentriculi distet, quod autem hæc uena illud contigerit,
uidi nunquam. Neque etiam præfens uena ab elatissimo lienem adeuntium ramo promitur, sed
ab illo qui ferè huic proximus est. Quemadmodum uerò hæc iuxta eminentiorē lienis partem
principium ducit, sic à maiusculo ramo imam lienis sedem accedente, alia exurgit uena utrun-
que insigni amplitudine donata. Hæc perinde atque nuper^{ad} dicta dextrorsum retorquetur, &
sinistram uentriculi fundi regionem perreptans, illi accuratè conuenit uenæ, quam ad fundi
medium usque dextram eius sedem amplecti retulimus. Ambæ enim ad hoc medium in exiguos
desinunt ramulos, mutuoque implicantur. Dein sinistra perinde ac dextra in sinistram fundi uen-
triculi sedem furculos geniculatim antrorsum retrorsumque dispergit, ac superiori membranæ
omenti in sinistram ipsius partem oblongas frequentesque soboles communicat. Cæterum ca-
nes ea quam fundi uentriculi dextram sedem adire commemorauimus, destituuntur: & illius uicem
ea supplet, quæ sinistram fundi sedem ramis conferit. Atque ad hunc modum frequentissime si-
nistram portæ uenæ truncum absumi spectabis. non raro autem ad huc in hominibus ex singu-
lis uenis concuæ lienis regioni iam inferendis, singulas uenas in uentriculum ad eum modum
h 3 digerit,

In lib. de Ver-
narum et ar-
teriarum se-
ctione.